

УКАЗ

Нашему Совјету.

Поводом тим, што се у отечеству нашем само два судејска надлежательства находе, магистрати и Совјет а к точному и удобному одправљенију судопроизводства потребна су три степена судејска, Нашли смо се побуђени, *установити* још једно судејско надлежательство, и то средње између магистрата и Совјета које ће се звати „*Велики Суд*“.

По овому кад примирителни суд, који срезке старјешине с кметовима одправљају, у примиренију парничара не усције, парничари престатће магистрату с парницом, по существујућој уредби од 11. Нојемврија 1836. год. № 4515 ако ли би која терајућа се страна незадовољна била с пресудом магистрата, то ће магистрат обје стране с точним описанијем тербе и изложенијем пресуде своје послати к Великому Суду, који ће предмет у испитаније и расужденије узети, и пресуду магистрата или потвердити или преиначивши ју нову изрећи. Ако би која терајућа се страна с пресудом Великог суда незадовољна била, и хотјела би вишему Суду предстати: то ће Велики Суд описаније цјелог теченија дјела и пред магистратом и пред собом учињеног заједно с изложенијем пресуде и магистратске и своје, послати Совјету гдје ће се предмет у расужденије предузети и рјешити. — Ако се види којој терајућој се страни и Совјета пресуда неправедна: то ће та-

ковому парничару свободно бити, прошеније и самому Књазу предати, у ком ће он на кратко изложити, у каквому је предмету и како суђено, и зашто се њему пресуда неправедна види, и на таково прошеније Књаз ће предмет или у присуствију свом у Совјету, или посредством особене од нега одредити се имајуће компетенције дати прегледати, и онда ће се парница рјешити и сасвим окончати.

Која терајућа се страна, парницу и код магистрата и код Великог Суда и код Совјета изгуба, плаћат ће одредјелити се имајуће тако, које ће му се повратити ако он при прегледању дјела у присуствију Књаза парницу добије.

Што се криминални преступника тиче, који већу казну заслужују него коју магистрат може извршити тако, тако преступнике шљат ће магистрат к Великому Суду с описанијем теченија дјела, и са изложенијем своје пресуде: ако ли буде преступник већу казну заслужно, него, коју би могао Велики Суд извршити, то ће и овај суд послати судејско представленије и пресуду магистрата, као и своје судејско представленије (ако се при испиту његовomu другчије дјело показало, него што више у представленију магистратскомu) и своју пресуду Совјету, задржавши преступника при себи у аису. Совјет, ако преступленије буде веће, него да би он могао рјешити казну, као што је н. пр. мртва шиб, вјечна робља, смрт учинит ће судејско представленије сакоме Књазу купно с пресудом својом, коју ће пресуду Књаз, будући да је код владјетела милос, или потвердити или умекшати.

И тако Велики Суд одправлат ће дјела чисто судејска и магистрати односит ће се к њему само по чистој судејској части, а по прочим дјелама, кромје судејских односит ће се они к Совјету.

Велики Суд, као и проче централне власти, пребиват ће у Крагујевцу, имат ће титулу „*Високи*“. Существованије његово објављује се увазом овим, који ће Совјет свим војеним командантима и магистратима саопштити, с препоруком

на магистрате да посредством срезки старешина постављеније ово Великог Суда цјелому возљубљеному народу Нашему објаве, по којему указу имају се сва тицајућа се надлежательства управљати.

ВМ 4017.
28. Септемврија 1837. год.
у Брагујевцу.

МИЛОШ ОБРЕМОВИЋ.
КЊАЗ СРЕСКИ.

По заповѣсти књаз.

Јаков Живановић.

ДИРЕКТОР КЊАЗОВСКЕ ПРИДВОРНО-
КАМЕРСКОЈ КАЗНЕ.

УКАЗ

Нашему совјету.

Одушевљени чувством сердечне жеље, утврдити благостојаније возљубљеног народа сербског, крвико намјерени, исполнити давни питајемо постојао намјереније, издати и утврдити законе за богоспасајемо отечество наше, сходно основу закова, који саставља безбједност личности и икјенија сваког житеља поособ и свију вообше, пре него што закони на бојима се успјешно ради, и који имају заштитавати права грађанима, на свјет изиђу, нашли смо се побуђени, предходителним указом овим торжествено објавити основне тачке содржавајуће благостојаније народа сербског и ове су следјуће:

1.) Личност и собственост свакога дужна је бити неприкосновена. Следователно нико не може своји права, свог званија, свог икјенија, лишен бити, без порјадочног иследованија и законног суда;

2.) Слобода трговине дужна је бити неприцјатствујема, и потому сваки може трговати с живом и мервом трговином по својему произвољенију, без сваког притјесненнија;

3.) Данак остаје досадашњи само повчани, по чему кулук и друге објазанности у натури уништожавају се: а на попеченије житеља остаје содржаније у поретку путова и мостова између поједини мјеста. Проче пак работе правителствене битће саразјерно наплаћиване.

Што се каса рада за старјешине и вообште чиновнике, тај рад само се може производити најмом, т. ј. по совершеному взаимному согласију између најмајућег и најмљеног: